

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8Csp/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200195
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2019:8519200195.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobcu: Z. S., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XX, XXX XX U., pr. zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokát, AK so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 XX Svidník proti žalovaným: 1/ Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, pr. zast.: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábrežie č. 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, 2/ BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 041 Bratislava, IČO: 47 967 692, pr. zast.: JUDr. Oskar Chnápko, advokát, AK so sídlom Komenského 3, 974 XX Banská Bystrica v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 880,55 eur s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Žalovaný v 2. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 500 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 500 eur od 1.5.2019 až do zaplatenia, a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobca a žalovaný v 2. rade nemajú právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 11.2.2019 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, a to od žalovaného v 1. rade vo výške 380,55 eur s úrokom z omeškania a od žalovaného v 2. rade vo výške 500 eur s úrokom z omeškania a určenia, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 10.10.201, v časti 3 bod 6 upravujúca riešenie sporov v rozhodcovskom konaní je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným v 1. rade uzavrel dňa 10.10.2011 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj „zmluva“). Pohľadávka z predmetnej zmluvy bola postúpená žalovanému v 2. rade dňa 13.6.2017. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 5 150 eur s mesačnou splátkou vo výške 130,07 eur, ročnou úrokovou sadzbou 19,00 %, ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej aj „RPMN“) 20,73 % a priemernou RPMN 17,88 %. Na predmetný úver uhradil celkom 6 030,55 eur. Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, a to spotrebiteľský úver, ktorý musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, a to okrem iného druh spotrebiteľského úveru, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť; uvedú sa všetky predpoklady použité

na výpočet RPMN a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zmluva o úvere neobsahuje správny údaj o RPMN, keď bol uvedený vo výške 20,73 %, ale podľa internetovej kalkulačky vychádza na 24,63 %. Ďalej je nesprávne uvedená celková výška nákladov pri prepočítaní počtu splátok a výšky jednej splátky. Zmluva o úvere neobsahuje údaje podľa 9 ods. 2 písm. a), c), f), j) a k) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a obsahuje aj nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa, preto ju v zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovanému v 1. rade na predmetný úver uhradil celkom 5 530,55 eur a žalovanému v 2. rade sumu 500 eur. Pri poskytnutom úvere vo výške 5 150 eur sa žalovaný v 1. rade na jeho úkor obohatil vo výške 380,55 eur a žalovaný v 2. rade o sumu 500 eur. Vo vzťahu k vyhláseniu rozhodcovskej doložky za neprijateľnú podmienku uviedol, že k rovnakému záveru dospel aj Okresný súd Prešov v rozsudku sp. zn. 24/182/2015 zo dňa 21.2.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/88/2018 zo dňa 4.10.2018, z ktorého citoval. Túto považuje za neprijateľnú s poukazom na § 52 ods.1, § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, keďže napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa. Navrhol preto žalobe vyhovieť.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k žalobe zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.10.2011, listinu označenú ako „aktuálny stav úveru ku dňu 30.4.2016“, návrh spol. Poštová banka, a.s. na vydanie platobného rozkazu zo dňa 3.8.2016, o ktorom a rozhodovalo na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4Csp/6/2016, vyjadrenie k výzve od spol. BENCONT COLLECTION, a.s.. vo veci sp. zn. 4Csp/6/2016 zo dňa 27.4.2018, kalkulačku pre výpočet RPMN, upozornenie žalovaného v 1. rade na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 19.8.2014, časť podacieho háрку z 19.8.2014 a výpočet RPMN z internetovej kalkulačky.

4. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k žalobe namietať premlčanie uplatneného nároku, a to s poukazom na § 103, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že žalobca uhradil poslednú splátku dňa 23.3.2016, čo ani nie je sporné. Subjektívna premlčacia doba začal plynúť dňom, kedy žalobca uhradil žalovanému poslednú splátku úveru. V súvislosti s týmto názorom citoval z rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 21Co/193/2014, Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/187/2018, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26Co/1019/2015 zo dňa 27.7.2016. Subjektívnu vedomosť o skutkových vedomostiach, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie mal žalobca v momente splatenia úveru. Tento názor opieral žalovaný v 1. rade o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (NS SR) sp. zn. 1Cdo 67/2011. S ohľadom na uvedenú súdnu prax vyslovil názor, že plynutie premlčacej doby, hoc aj subjektívnej, začína momentom, kedy žalobca uhradil splátku v rozsahu nad istinu úveru. K otázke premlčania citoval ešte z viacerých rozhodnutí slovenských krajských súdov, NS SR a Ústavného súdu SR, pričom za najdôležitejšie považoval rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 238/2017. Ďalej vo svojom vyjadrení namietať nedostatok pasívnej legitimácie, pretože pohľadávku zo zmluvy o úvere postúpil žalovanému v 2. rade so všetkými právami a povinnosťami, ktorými sa rozumie aj povinnosť zaplatiť tretím záväzky, škody, pokuty a pod., ktorú vzniknú v súvislosti s postupovanými pohľadávkami. Postúpením pohľadávky žalovaný v 1. rade stratil pasívnu legitimáciu. Treťou hlavnou námietkou žalovaného v 1. rade bol nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení rozhodcovskej doložky za neprijateľnú podmienku. Poukázal na to, že žalobca sám potvrdil, že veriteľ rozhodcovskú doložku neuplatnil. Vzhľadom na res iudicate ju už ani uplatniť nie je možné. Súd ex officio skúma, či je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení a ak tento záujem nie je preukázaný, výsledkom je zamietnutie žaloby. Ďalej citoval z rozhodnutí NS SR sp. zn. 5Cdo/60/1998, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016 s tým, že naliehavý právny záujem spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia neisté a ak žaloba o bezdôvodné obohatenie bola zamietnutá, nie je daný naliehavý právny záujem. Vyslovil názor, že ustanovenia § 3 ods. 3, 5 zákona o ochrane spotrebiteľa umožňujú spotrebiteľovi domáhať sa ochrany svojho práva, ale nárok sa musí uplatniť v čase trvania zmluvného vzťahu, pretože po ukončení zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce z príslušnej zmluvy, a teda nemôže už dochádzať k porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Je absurdné, že by si napríklad po 50 rokoch od ukončenia zmluvy spotrebiteľ zmyslel podať žalobu o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Tento výklad vyplýva aj z § 298 C.s.p., z ktorého znenia vyvodil, že súd môže neprijateľnú podmienku vyhlásiť v súvislosti s konaním o určitom inom nároku spotrebiteľa, príp. o nároku na plnenie. S citácie z rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/101/2016 zdôraznil ten názor, že „v prípade možnosti žalovať priamo splnenie povinnosti treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši (neodstraňuje) a len vedie k nárastu počtu súdnych sporov.“ V ďalšej časti svojho vyjadrenia v súvislosti s naliehavým právnym

záujmom žalovaný v 1. rade ešte citoval z rozhodnutí niektorých slovenských krajských súdov. Navrhol preto žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu trovy konania.

5. K svojmu vyjadreniu žalovaný v 1. rade pripojil zmluvu o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.6.2017 uzavretú medzi žalovanými v tomto konaní.

6. Žalovaný v 2. rade sa k žalobe nevyjadril, aj keď mu bola spolu s prílohami riadne doručená a bol vyzvaný na vyjadrenie sa k nej. Podobne sa nevyjadril ani žalobca k vyjadreniu žalovaného v 1. rade.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavili strany sporu, ktorých neúčast' ospravedlnili ich právni zástupcovia s tým, že ich klienti súhlasia s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Súd preto prejednal vec aj v neprítomnosti strán sporu.

8. Právny zástupcu žalobcu na pojednávaní trval na podanej žalobe. Vyjadril sa aj k trom okruhom, ktorých sa týkali námietky žalovaného v 1. rade, a to k nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v 1. rade, k námietke premlčania a k nedostatku naliehavého právneho záujmu. K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie uviedol, že bezdôvodného obohatenia sa osoba musí domáhať voči druhej osobe, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Na tomto podľa jeho názoru nič nemení ani prípadné postúpenie pohľadávky, pretože ide o zmluvný vzťah inter partes a žalobca nebol účastníkom tohto vzťahu. K nedostatku naliehavého právneho záujmu poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019, v ktorom sa NS SR vyjadril, že pokiaľ ide o žalobu spotrebiteľa na určenie neprijateľnej podmienky, v tomto prípade nie je potrebné z jeho strany preukazovať naliehavý právny záujem, pretože ide o nároky vyplývajúce z osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa, prípadne z § 52 a nasl. Obč. zákonníka a preukázanie naliehavého právneho záujmu v takomto prípade potrebné. Pokiaľ ide o námietku premlčania, vyslovil názor, že v danom prípade prichádza do úvahy premlčacia doba 10-ročná vzhľadom na názor vyjadrený aj v judikatúre súdov, že ak veriteľ opakovane dlhodobo nedá svoje zmluvy do súladu so spotrebiteľským právom, ide o jeho úmyselné konanie bezdôvodne sa obohatiť na spotrebiteľa, najmä ak vzhľadom na doterajšiu judikatúru požaduje nároky prevyšujúce poskytnutú sumu. Poukázal na to, že táto judikatúra sa týka aj subjektov, ktoré sú v tomto konaní na strane žalovaných. Ohľadom premlčania poukázal aj na ďalšie rozhodnutia slovenských súdov, ktoré sa zaoberali začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24C/182/2015, konkrétne bod 34, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 19Co/88/2018; rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 430/2018, v ktorom ÚS akceptoval výklad začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v obdobnej veci). Na záver poukázal na rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 4Csp/6/2016, v ktorom konaní ako žalobca vystupoval BENCONT COLLECTION, a.s., čiže žalovaný v 2. rade v tomto konaní a ako žalovaný vystupoval Z. S., ktorý je v tomto konaní žalobcom. Okresný súd Stará Ľubovňa v tomto konaní uzavrel, že úver bol bezúročný a bez poplatkov z dôvodov, ktoré sú v tomto rozhodnutí uvedené a toto rozhodnutie bolo potvrdené aj Krajským súdom v Prešove rozhodnutím sp. zn. 19Co/141/2018. Žalobca sa až na základe uvedeného rozsudku vydaného Okresným súdom Stará Ľubovňa a po porade so svojím právnym zástupcom dozvedel, kto sa na jeho úkor obohatil a o akú sumu. V reakcii na vyjadrenia právnych zástupcov žalovaných uviedol, že je nelogické, aby spotrebiteľ ako amatér platil splátky, ak by vedel, že už má uhradené všetko, čo má uhradiť a na druhej strane je nelogické, aby žalovaný ako profesionál tieto splátky prijímal. Zároveň krátkou cestou predložil súdu rozhodnutia, na ktoré poukazoval vo svojom vyjadrení.

9. Právny zástupca žalovaného v 1. rade na pojednávaní trval na vyjadrení k žalobe zo dňa 14.5.2019. Poukázal na to, že posledný trend ohľadne rozhodovania premlčania, a to aj na Krajskom súde v Prešove je taký, že sa tieto súdy prikláňajú k názorom prezentovaným vo vyjadrení žalovaného v 1. rade, a to s poukazom na tri zásadné rozhodnutia NS SR, a to sp. zn. 1Cdo/67/2011, 3Cdo/169/2017 a 1Cdo/238/2017. Najmä posledné z nich rozoberá priamy a nepriamy úmysel v súvislosti so začatím plynutia premlčacej doby a v súvislosti s možnosťou uplatňovať 10-ročnú premlčaciu dobu. Poukázal tiež na to, že je povinnosťou žalobcu jednak tvrdiť určité skutočnosti a jednak uniesť dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení a neobstojí tu len všeobecné tvrdenie ohľadom určitých všeobecných postupov, ale má povinnosť preukázať, že v konkrétnom prípade na základe konkrétnych skutočností je dôvod na to, aby bolo možné uvažovať o dlhšej premlčacej dobe.

10. Právny zástupca žalovaného v 1. rade na pojednávaní uviedol, že zmluva bola uzavretá v r. 2011, preto podľa jeho názoru je tu potrebné aplikovať Obchodný zákonník. Táto zmluva bola uzavretá

podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, v ktorom sú vymedzené podstatné náležitosti takejto zmluvy, ktoré podľa jeho názoru boli v zmluve uvedené. K internetovej kalkulačke predloženej zo strany žalobcu uviedol, táto podľa jeho názoru nemá žiadnu relevanciu. Navrhol preto žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

11. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu v priebehu sporu k svojim vyjadreniam a na pojednávaní, ako sú uvedené vyššie, zistil tento skutkový stav:

12. Žalobca dňa 10.10.2011 uzavrel so žalovaným v 1 rade zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovaný v 1. rade žalobcovi úver vo výške 5 150 eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 72 mesačných splátkach so splatnosťou 1. splátky 25.1.2011, ďalších splátok k 25. dňu v mesiaci a posledná splátka bola splatná dňa 25.10.2017. Mesačná splátka bola dohodnutá vo výške 130,07 eur, ročná úroková sadzba vo výške 19,00 %, RPMN vo výške 20,73 % a priemerná RPMN vo výške 17,88 %. Podľa zmluvy bola celková výška nákladov 3 551,80 eur. Žalovaný v 1. rade vyhotovil dňa 19.8.2014 výzvu, ktorou vyzval žalobcu na riadne splácanie úveru s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Táto výzva bola dňa 19.8.2014 odoslaná žalobcovi. Ku dňu 4.9.2014 žalovaný v 1. rade úver zosplatnil. Oznámenie o tejto skutočnosti bolo žalobcovi doručené dňa 9.9.2014. Žalobou doručenou žalovaným v 1. rade Okresnému súdu Stará Ľubovňa dňa 8.8.2016 sa žalovaný v 1. rade v postavení žalobcu domáhal voči žalobcovi, ktorý bol v tejto žalobe označený ako žalovaný, zaplata sumy 4 015,56 eur s príslušenstvom z dôvodu riadneho nesplácania úveru. Uvedené konanie bolo vedené pod sp. zn. 4Csp/6/2016. V priebehu toho konania zmluvou zo dňa 13.6.2017 došlo k postúpeniu pohľadávky z uvedenej zmluvy o úvere, a to zo spol. Poštová banka, a.s. na spol. BENCONT COLLECTION, a.s., s ktorou súd konal ďalej ako so žalobcom. Rozsudkom sp. zn. 4Csp/6/2016 zo dňa 4.6.2018 bolo konanie v časti zastavené (v časti, v ktorej bola žaloba čiastočne vzatá späť), v prevyšujúcej časti bola zamietnutá a bolo rozhodnuté o trovách konania. Zamietnutie v prevyšujúcej časti žaloby bolo odôvodnené tým, že úroková sadzba v zmluve o úvere podstatne presiahla priemerné úrokové sadzby pri obdobných spotrebiteľských úveroch, preto v tejto časti je zmluva neplatná a úroky podľa súdu žalobcovi neprislúchajú. Keďže súd mal preukázané, že v čase vyhlásenia rozsudku už žalovaný uhradil vyššiu sumu, ako mu bola poskytnutá, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudkom sp. zn. 19Co/141/2018 potvrdil rozsudok súdu 1. inštancie v napadnutom rozsahu, teda v zamietavej časti rozsudku a rozhodol o náhrade trov. Odvolací súd konštatoval, že ide nepochybne o spotrebiteľský spor, na ktorý je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, pričom sa stotožnil s námietkami žalovaného, že úver je pre absenciu údajov v zmluve a pre nesprávnosť uvedenia RPMN potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 4Csp/6/2016 a z predložených dôkazov vyplýva, že žalovaný (teda žalobca v tomto konaní) na predmetný úver uhradil do podania žaloby sumy v celkovej výške 4 830,55 eur a po podaní žaloby v období od 20.10.2016 do 20.12.2017 uhradil ďalej 12 splátok po 100 eur, teda žalobca uhradil celkovo sumu 6 030,55 eur. Žalobca uhradil žalovaného v 1. rade celkovo sumu 5 530,55 eur a žalovanému v 2. rade po postúpení pohľadávky sumu celkovo vo výške 500 eur.

13. Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je čiastočne dôvodná.

14. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

15. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

17. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 298 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej „C.s.p.“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

22. Podľa § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

23. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis

24. Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od oboch žalovaných a vyhlásenia rozhodcovskej doložky za neprijateľnú podmienku. Súd sa vzhľadom na námietky žalovaného v 1. rade v prvom vysporiadal s prípadným nedostatkom pasívnej legitímácie žalovaného v 1. rade, resp. s otázkou premlčania nároku voči nemu. Následne sa súd zaoberal otázkou, či je dôvod na vyhlásenie rozhodcovskej doložky za neprijateľnú a v tejto súvislosti aj s námietkou nedostatku naliehavého právneho záujmu.

25. O tom, či na základe zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade je žalobca povinný platiť úroky a poplatky, už bolo rozhodnuté v konaní vedenom na tunajšom súd pod sp. zn. 4Csp/6/2016. Rozsudok v tejto veci bol potvrdený aj Krajským súdom v Prešove. Súd preto vychádzal z týchto rozhodnutí a ustálil, že žalobca bol povinný na základe úverovej zmluvy uhradiť veriteľovi iba sumu poskytnutých peňažných prostriedkov, teda sumu 5 150 eur. Takisto je nesporné, že žalobca uhradil viac, ako bola istina úveru, keď celkovo uhradil sumu 6 030,55 eur.

26. Námietku nedostatku pasívnej legitímácie považoval súd za dôvodnú. Je nepochybné, že pohľadávka z úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade bola postúpená žalovanému v 2. rade. O tejto skutočnosti žalobca mal vedomosť, keďže žalovaný v 2. rade vstúpil do konania vedeného pod sp. zn. 4Csp/6/2016 ako žalobca namiesto pôvodného žalobcu. Žalovaní si v čl. II bod 2 dohodli, že pohľadávky sú postupované so všetkými právami a povinnosťami a v čl. II bod 5 špecifikovali, čo znamená pojem „povinnosť“, ktorou sa rozumie najmä povinnosť zaplatiť tretím osobám záväzky, náklady, škody, pokuty, poplatky, trovy konaní, ktoré vzniknú v dôsledku alebo v súvislosti s postupovanými pohľadávkami po účinnosti tejto zmluvy. Vychádzajúc z tejto dohody súd uzavrel, že aj povinnosť na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia v súvislosti so zmluvou o úvere prešla na žalovaného v 2. rade. Pri tomto závere súd zohľadnil aj zákonnú úpravu postúpenia pohľadávky, podľa ktorej veriteľ môže postúpiť pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka, teda aj bez jeho vedomia a na postúpenie nemá vplyv, že dlžník nie je účastníkom zmluvy. Z možnosti dlžníka (viď § 529 OZ) vznášať námietky aj voči novému veriteľovi (postupníkovi), príp. z možnosti započítať si svoje pohľadávky voči postupníkovi súd vyvodil, že prípadné nároky, ktoré mal dlžník voči postupcovi si môže uplatňovať po postúpení pohľadávky voči postupníkovi, aj keď nebol účastníkom zmluvy o postúpení pohľadávky. Námietku právneho zástupcu žalobcu, že sa môže domáhať nároku voči oboj žalovaným, preto súd nepovažoval za dôvodnú.

27. Vzhľadom na prezentovaný názor súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1. rade sa súd bližšie nezaoberal námietkou premlčania (ktorá by prichádzala do úvahy iba voči žalovanému v 1. rade, keďže prvá úhrada v prospech žalovaného v 2. rade bola vykonaná v lehote kratšej ako 2 roky pred podaním tejto žaloby, teda vo vzťahu k žalovanému v 2. rade neuplynula ku dňu podania žaloby ani 2-ročná, ani trojročná lehota), keďže už nedostatok pasívnej legitímácie je dôvodom na zamietnutie žaloby.

28. Za tohto stavu súd ustálil, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia má žalobca iba voči žalovanému v 2. rade. V danom prípade je nesporné, že žalobca uhradil žalovanému v 2. rade sumu 500 eur, ktorá bola uhradená nad rámec poskytnutej istiny úveru. Vzhľadom na názory vyslovené vo vyššie uvedenom konaní vedenom na tunajšom súde medzi stranami sporu, že dohoda o úroku je neplatná, resp. že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, súd uzavrel, že plnenia žalobcu nad poskytnutú istinu boli plneniami z neplatného právneho dôvodu, teda že v danom prípade boli splnené podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k žalovanému v 2. rade.

29. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol voči žalovanému v 1. rade pre nedostatok pasívnej legitímácie a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 500 eur vyhovel.

30. Následne súd skúmal, či sú splnené podmienky na vyhlásenie rozhodcovskej doložky za neprijateľnú podmienku. Určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je vo svojej podstate určením právnej skutočnosti. Uvedený druh žalôb je „nóvum“ v novej úprave civilného procesného práva zavedenou C.s.p. od 1.7.2016. V zmysle dôvodovej správy k § 137 C.s.p. ide o úplne novú koncepciu, kde sa v písm. c) a d) rozlišuje klasická určovací žaloba a žaloba o určení inej právnej skutočnosti podľa písmena d). „Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určení neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Medzi osobitné predpisy podľa písm. d) patria napríklad Zákonník práce, zákon o dobrovoľných dražbách a pod.“ Z uvedeného je teda zrejmé, že cieľom predkladateľa C.s.p. bolo obmedziť podávanie žalôb o určení právnej skutočnosti, ktoré prax súdov síce akceptovala ako žaloby o určení, či tu právo je alebo nie je, ale je zrejmé, že určení právnej skutočnosti zväčša nerieši vec samotnú, ale je len predbežnou otázkou na vyriešenie právneho vzťahu, ktorého sa je možné domáhať určovacou žalobou alebo žalobou o plnenie. Žalobu o určení právnej skutočnosti teda chcel predkladateľ zákona pripustiť len v prípadoch, kedy je v osobitnom zákone výslovne upravené, že určitá osoba alebo okruh osôb sa určitého práva môže domáhať žalobou na súde. Uvedenému zodpovedajú aj názory v najnovšej odbornej literatúre k CSP (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 505 s.) zostavenej prevažne členmi rekodifikačnej komisie pripravujúcej C.s.p.

31. Žalovaný v 1. rade namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V zmysle novej koncepcie žaloby o určení právnej skutočnosti zavedenej C.s.p. sa na podanie takejto žaloby vyžaduje skutočnosť, že podanie takejto žaloby vyplýva z osobitného právneho predpisu. Uvedené však neznamená, že by sa pri žalobách o určení právnej skutočnosti nezohľadňoval naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem na určení právnej skutočnosti sa podľa novej koncepcie C.s.p. prejavil v tom, že do zákonnej úpravy sa prijali konkrétne typy žalôb o určení právnej skutočnosti, ktoré sú spôsobilé vyriešiť vzťahy medzi stranami sporu bez potreby ďalších súdnych sporov (ako napr. v zákone o dobrovoľných dražbách, kde je priamo upravená možnosť žalovať neplatnosť dobrovoľnej dražby alebo v zákonníku práce, kde je priamo upravená možnosť podať žalobu o neplatnosť výpovede; po ich určení nie je potrebné viesť ďalší spor). Všetky ostatné právne skutočnosti sa majú vyriešiť ako predbežná otázka v rámci určovacích žalôb alebo žalôb o plnenie. Oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa iba neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa názoru súdu nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Je pravdou, že § 3 ods. 5 zákona č. 250/207 Z.z o ochrane spotrebiteľa upravuje možnosť spotrebiteľa brániť sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa voči porušiteľovi na súde. Toto ustanovenie však neupravuje konkrétny typ žaloby, napr. možnosť žalovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky V zmysle vyššie uvedeného zámeru predkladateľov C.s.p. vylúčiť všetky nepotrebné žaloby je teda na spotrebiteľovi, aby si zvolil taký typ žaloby, ktorý predpokladá C.s.p. a ktorý usporiada pomery strán tak, aby nebolo potrebné iniciovať ďalšie spory. Samotné určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky nerieši všetky vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom,

keďže rieši jednu parciálnu otázku bez toho, aby bolo rozhodnuté o tom, na aké plnenia má tá ktorá strana právo. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je potom súd názoru, že žiadať o určenie neprijateľnej podmienky má spotrebiteľ právo v rámci určovacej žaloby alebo žaloby o plnenie, kde sa ako predbežná otázka vyrieši neprijateľnosť zmluvnej podmienky (s možnosťou súdu vyhlásiť ju za neprijateľnú aj priamo vo výroku rozhodnutia), ak táto má súvis s prejednávanou vecou a má na výsledok sporu nejaký vplyv.

32. Vzhľadom na názor vyslovený v predchádzajúcom odseku súd dospel k záveru, že zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva pre žalobcu ako spotrebiteľa právo domáhať sa určenia neprijateľnej podmienky, ktorá nemá na prejednávanú vec žiaden vplyv.

33. Ak by však aj pripustil, že takéto oprávnenie pre žalobcu vyplýva z osobitného predpisu, bolo by vo vzťahu k posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky potrebné prihliadnuť aj na okolnosti prípadu a posúdiť potrebu takéhoto určenia. Je pravdou, že v úverovej zmluve, ktorá bola vopred pripravená veriteľom, teda žalovaným v 1. rade, bola upravená aj tzv. rozhodcovská doložka o riešení prípadných sporov v rozhodcovskom konaní. V danom prípade však žaloba veriteľa o plnenie už bola podaná na všeobecnom súde (sp. zn. 4Csp/6/2016) a bolo o nej právoplatne rozhodnuté, a to v prospech spotrebiteľa. Veriteľ teda nevyužil rozhodcovskú doložku a vec prejednal všeobecný súd. Prípadnému opakovanému prejednaniu žaloby o plnenie a prípadnému rozhodnutiu v neprospech spotrebiteľa rozhodcovským súdom bráni prekážka rozhodnutej veci. Za tohto stavu určiť rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku, najmä ak pre žalobu o plnenie podanú veriteľom (pôvodne žalovaným v 1. rade), ako aj pre rozhodnutie o bezdôvodnom obohatení v tomto konaní, toto určenie nemá žiaden význam, považuje súd za nadbytočné. Každá žaloba má slúžiť potrebám bežného života. Súd má poskytovať ochranu právam, ktoré sú porušené alebo ohrozené. Požadované určenie potrebám bežného života neslúži a ide o hypotetickú žalobu, ktorá pre strany nemá už žiaden význam, keďže ani vyslovenie jej neprijateľnosti nič nezmení na tom, že žalobca nie je na základe zmluvy o úvere už platiť niečo veriteľovi, keďže o tom už bolo rozhodnuté, práve naopak, má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v 2. rade. Navyše v danom prípade by išlo o určenie neprijateľnej podmienky zo skončeného vzťahu. Pripustením žalôb na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zo vzťahov, ktoré sú ukončené, by sa pri výklade dotiahnutého ad absurdum mohol hociktorý spotrebiteľ aj po desiatkach rokov od skončenia právneho vzťahu domáhať určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, čo by pri počte spotrebiteľských vzťahov mohlo znamenať zahľtenie súdov nezmyselnými a nič neriešiacimi žalobami. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky zamietol.

34. Žalobca si uplatnil aj úrok z omeškania zo žalovaných súm od oboch žalovaných, a to odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby tomu ktorému žalovanému. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bola žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá, preto súd zamietol voči nemu aj žalobu v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania. Žalovanému v 2. rade bola žaloba doručená dňa 30.4.2019. Najneskôr nasledujúcim dňom sa dostal do omeškania, keďže zo žaloby mu bolo zrejmé, že žalobca požaduje úhradu žalovanej sumy hneď. Keďže ide o peňažný dlh, ktorý vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy, žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania v sadzbe určenej podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. účinným od 1.2.2013, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, t.j. o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením celého dlhu bola 0,00 %. Žalobca má teda právo požadovať úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne, v ktorej výške si ho aj uplatnil. Súd preto priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanému v 2. rade úrok z omeškania tak, ako si ho uplatnil a ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

35. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. Žalobca sa domáhal voči žalovanému v 1. rade zaplatenia sumy 380,55 eur, voči žalovanému v 2. rade zaplatenia sumy 500 eur a voči obojm žalovaným sa domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalobca bol úspešný v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 500 eur voči žalovanému v 2. rade, v prevyšujúcej časti boli úspešní žalovaní. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bol žalobca neúspešný v celom rozsahu, teda žalobca je povinný nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v rozsahu 100 %, na čo ho súd zaviazal. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade sa žalobca domáhal dvoch výrokov, z ktorých v jednom mu bolo vyhovené a v druhom bola jeho žaloba zamietnutá. Vo vzťahu medzi žalobcom a

žalovaným v 2. rade preto súd rozhodol, že žalobca a žalovaný v 2. rade nemajú na náhradu trov konania právo. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.